

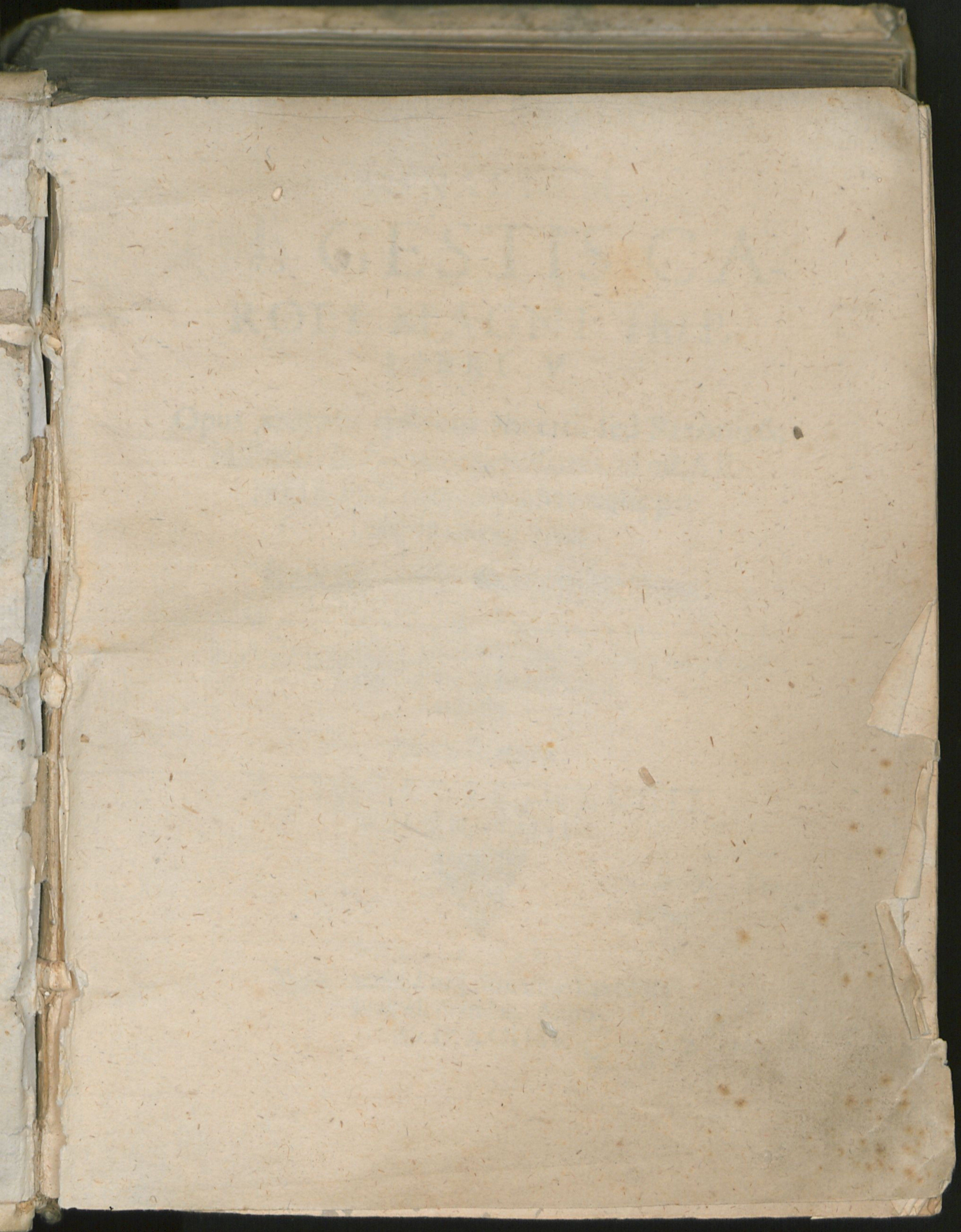

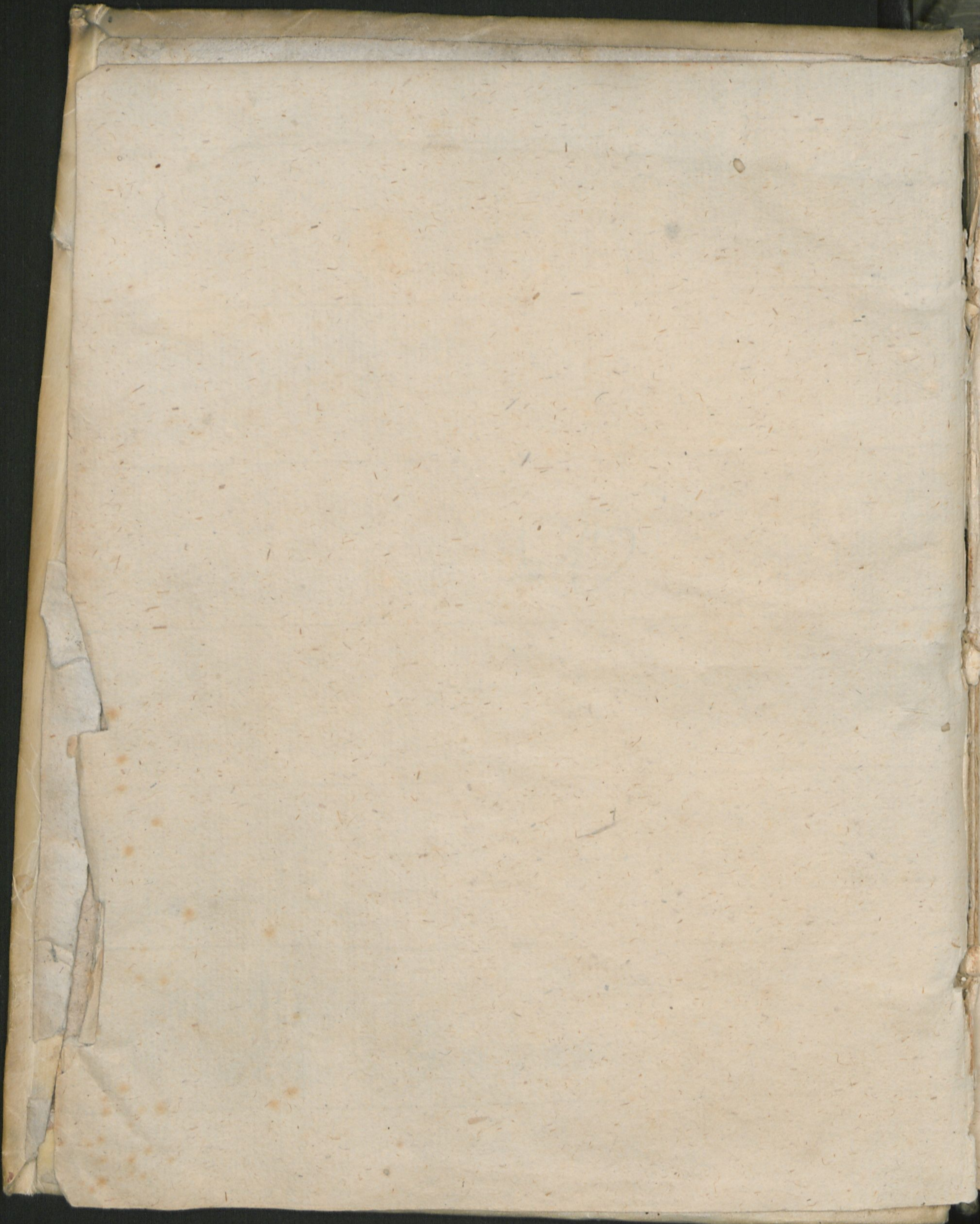
*Ein Buch von den
 neuen jüdischen Gesetzen
 49*

00

G. 9. 234.

HISTORICA DE SACERDOTVM

Cœlibatu narratio,

INDE AB APOSTOLORVM
TEMPORIBVS AD GREGO-
RIVM VSQVE SEPTIMVM HETR-
SCVM, ANTE PONTIFICATVM HELLEBRAN-
dum dictum, qui Salerni in exilio miserè vitam finivit, deducta: in
qua insidiosa Diaboli machinationes, quibus tentatus est cœlibatus, &
pium multorum precipuorum virorum cœlibatum impugnantium
studium, ac tyrannica crudelitas, qua tandem perlatus &
violenter introductus est, breviter recitantur,
carmine Heroico.

IN HONOREM NVPTIARVM
VIRI REVERENDI ET DOCTI, DO-
mini PETRI VINDRVII, Conuentualis & Pas-
toris in Monasterio Riddageshausen,

&
CASTISSIMÆ PVDICISSIMÆQVE
virginis ELISSAE HELMBOLDIAE,
primùm Sponsorum, texta

à
M. Henrico Boëtio Steinbacchio,
II, II Xbr.

HELMSTADII
Excudebat Iacobus Lucius,
Anno 1580.

Historia de ...

Callian ...

IN DE AB APOT ...

TEM ...

... HERN ...

... HERN ...

... HERN ...

... HERN ...

... HERN ...

... HERN ...

IN HONOR ...

... HONOR ...

... HONOR ...

... HONOR ...

CASTISSIME ...

... CASTISSIME ...

... CASTISSIME ...

M. Flavio ...

... M. Flavio ...

... M. Flavio ...

... M. Flavio ...

... M. Flavio ...

... M. Flavio ...

... M. Flavio ...

... M. Flavio ...

HISTORICA NARRATIO
DE COELIBATV SA-
CERDOTVM,

X quo flagranti contortum ful-
minis aura
In loca caca Orci pepulit, peni-
tusq; remotas
Jussit adire domos Satanam, Sa-
tanaq; manipulum
Exactum solio, excussum radi-
antibus astris,

*Quam sibi, sed vano, sedem promiserat ausu,
Impetus ille Dei irarum, damnavit & Orco;
Exul & aetheriis à sedibus incola Averni,
Terrenaq; hominum est sedis populator & osor,
Ille Dei, ille hominum, Christi q; acerrimus hostis,
Factus & ejusdem verbi, verbi q; sigillis
Cui sibi collecto multis ex gentibus vni
Spes jubet esse gregi certas, rebusq; futuris
Hortatur, certam dubitet ne apponere mentem,
Christus, & usq; bonus dictis solatur amicis:
Ex illo Christum contra fremit ore cruento
Horridus, exercens odii crudelibus iras,
Agmine quos tanto, quod signifer ipse regebat,
Defecisse videt, Christum per cuncta secutos
Contra Christicolas, assertoresq; sacrorum.
Et quanquam in miseram vario ruit impete stirpem,
Mortalesq; modis trucibus quoscunq; fatigat:
Attamen ante alios, quos Phæbus utring; recurrens*

A 2

visio

Historica narratio

Visit, in hos totas furiarum effundit habenas,
Quorum non abolere potest vis ulla ferorum
Monstrorum, casus ve graves, ferrum ve, dolive,
Non rota, non Tybris, non duri inventa Perilli,
Quamvis martyrio varientur sanguine vestem,
Pectoribus Christum, fideiq; extinguere flammam.
Nam quicumq; gerunt suppositum cordibus agris
Christum, quosq; fovet presenti numine Christus,
Hos defensa diu insidiis, sua vasta daturus,
Perruptore Erebi Christo auspice, munere verbi,
Regna triumphantes meminit: casusq; futuros
Præmensus, quæ & cum regno tam dura parentur
Fata sibi, fertur furiata mente per orbem,
Atq; Sioneum vario quatit arjete murum.
Qualis in Aeolia quondam regione, profana
Titanis proles, manuum quam magna juvabant
Robora, freta suis malè viribus, impia proles,
Inter se certans, & montes montibus altos
Imponens, magnas moles & ad æthera ducens,
Ne qua sibi tantis deesset fiducia cæptis,
Fertur cæca animis, manibus convellere cælum
Aggressa, atq; Jovis sævum affectasse tridentem:
Talis in arma ruit, rabidoq; exasperat ore
Ille suas acies, & nigri castra Colubri
Impiger, & turbam Christi sine viribus agram,
Imbellem turbam circumsilii agmine facta
Martis & armorum fremitu, fraudumq; veneno.
Et fratrum primum quis sanguine nesciat orbem
Immaduisse? quod hic sacris operatus & ipsam
Optat adesse diem promissi fœderis, in qua
Vellere signatus niveo candore bidentis,
Quod Deus ipse sua victus prece, victus amore

Percare

de Cœlibatu Sacerdotum.

3

Percara sobolis, monumentum & pignus amoris
Esse sui dederat primævo foriè parenti,
Nascatur pulcra perpulcer origine Christus.
Confisumq; suis meritis castigat amicè
Germanum, suadetq; procul, procul omnia facta
Nescia ferre Dei commoti incendia ad iram,
Auferrî, & facti spem fœderis omine tantum
Firmari, atq; Dei solum promissa manere.
Alter at indomitus premit altum corde furorem,
Et secum: se ne ille mihi se præferat infans,
Et pietate velit mecum contendere? meq;
Ob dispar studium verbis castiget amaris?
Efficiam ne me petulantius increpet, & ne
Dehinc pietate velit mecum contendere. Pinguis
Ac velut ad pingues casus bos sternitur aras,
Eripiam his animam manibus, procumbet humi ipse
Exanimis, vomet ore animam, simul atq; cruorem.
Dixit & induitur crudeles brachia cæstus,
Os, humerosq; homini abstulit, fera corda furore
Concussa ingeminant, cadem sonat oris hiatus,
Ardentesq; micant oculi, irarumq; relucet
Spiritus, nescitq; loco consistere, donec
Insontem illam animam crudeli extinxerit ense.
Et quis eas omnes numero comprehendere strages,
Quas malus ille doli & fraudum fabricator & autor
Edidit, aut possit lacrymis æquare dolorem?
Nec tam ad eò quæquam cassum modò lumine credam,
Quem non armorum fragor, ac immania castra
Hostis terruerint, qui clangorè mve tubarum
Attonitus non audierit, lituosq; sonoros.
Tartarus Arctois regionibus accola, bello
Horridus, assuetusq; hyemi & contemnere ventos,

A 3

Molli-

Historicâ narratio

Mollitiemq̄ levem, doctus certaminis arcus,
Nos contra imbelles quanto se robore tollit?
Fortis ut Euphrates armorum pondere ad ortum
Concrepet, atq̄ gemat dura sub acinace, nostris
Intentante necem cervicibus, illud abundè
Constat, & heu quanti testes sunt stragis acerbi!
Et quid ab occiduo sperandum sidere forti
Sit Chirone, docent crudelia funera Atlantis
Gallici, in aeternum cujus pietatis imago
Vivet, in obscuro nunquam condenda sepulcro.
Morte caret pietas, nec lento carpitur aeo,
Temporis accessu floret magis atq̄ mitescit.
At quæ terribili vultu, quæ bellua vasto
Corpore, quæ tantis sibi viribus armorumq̄
Ac tormentorum forma quacunq̄ reperta
Tam placet, horrendo tonitru consurgit ab Austro?
Scilicet hic Latius furor est, hæc sunt Latia arma,
In triste excidium, parvo constata Sarepta.
Et reor, haud animi ambiguus, quod Marte furente,
His quoniam furtim tutus latitaret in oris
Horrissona arma inter, veniat quis de super Orbi,
Fictaq̄ quam pietas, errorum ambage, recondit,
Traxerit hoc nomen Latium sibi, fœta furore,
Quæ prior illa atas, fati haud ignara futuri,
Nominibus signata dedit, populoq̄ futuro
Monstravit, seri moneantur ut inde nepotes.
Atq̄ hæc una mali fabrica est: qua territat orbem,
Exploratq̄ pios & corda professa salutem.
Sed quia per sylvas ut cæsa repullulat arbos,
Plurima & inde trahens nativi semina floris
Progenies oritur, quæ læta resurgit in auras,
Frondebis atq̄ suo foliorum prodiga luxu

Divite.

de Cœlibatu Sacerdotum,

4

Divite, letatur seclâ se stirpe renasci:
Martyris haud aliter centum de funere surgunt
Vnius, & pariter caput objectare periculis,
Nec fremitus Orci, nec tristia monstra morati,
Sponte sua cupiunt, mortemq; pro honore pacisci
Christe tuo, gaudentq; tua se morte renatos,
Ablutosq; tuo sese imbre, salutifero imbre.
Quippe juvat latas segetes cultura Coloni,
Ergo truci posita feritate & Marte remisso,
Non jam bella sonans, lituosq; ensesq; recondit.
At mage pestiferas subito conversus ad artes,
Securos penitus fraudum & nil tale timentes,
Furtim adit, & vacuos curis, somnoq; sepultos
Occupat errorum tenebris, fallitq; veneno
Incautos. Nec enim membris dat cura quietem,
Irrequietus agit: manet alta mente repostum
Judicium Christi, sceptriq; repulsa petiti,
Et genus invisum, ac hominis mortalis honores.
Quapropter: Mene incepto desistere victum,
Si non Christiadas detur sevir per omnes,
Nec posse aetheris magnas avertere pradas
Finibus, & mecum Cocyto immergere Ditis?
Quippe vetor Christo, cælum cui paret & orbis.
Verum agè qua vires, sit quanta potentia nobis,
Supplicibus Christum votis qui pronus adorat,
Sentiet, atq; adeò qui se fert nomine Christum.
Dixit, & in verbo subito vestigia movit,
Et quorum faciles animos, verumq; tueri
Difficiles oculis cernit vigilantibus, illis
Addit se socium, ambiguusq; superuenit vnus,
Fingere quos non lecta docet, non visa profano
Mentiri arbitrio, & fraudes vulgare per orbem

Hortatur,

Historica narratio

Hortatur, magna stimulatq; cupidine laudis,
Et veri infandam prætexit nomine fraudem.
Eheu quàm multus anima venit intima ab illo
Pestis, & innumeros quàm tristi hac tabe peredit,
Hoc metitur Stygio quàm messis opima tyranno?
Et quot Christiadam tenera moriuntur in herba?
Accepere prius patulis quàm faucibus ora
Ambrosiam aetheria, & cœlestis dulcia mensa
Pocula gustarunt, Christi q; fluentia biberunt!
At quota pars hominum summi petit atria Olympi?
Triste quidem dictu: plures per inane volantes,
Agglomerant sese tristes Acherontis ad undas
Sponte sua potius, non duro Marte parandas,
Corporis exuti vinclis & carcere manes:
Quam vi, quamq; gravi conentur ad aethera nisu,
Quem, nisi per Martis pauci mercantur honorem,
Invia non Stygias quæ fert Acherontis ad undas
Est via, difficili transitur ad aethera gressu.
Huic cuneo Hereseos, tandem socia agmina jungit,
Agmina, ficta quibus sancta est pietatis imago
Velamenq; male mentis, qui se ore ferentes
Christicolas, aversa gerunt malè pectora Christo,
Quem quamvis Dominum simulata voce salutent,
Pestibus illudunt variis, quas Christus adoptans,
Concilium trahit ad cœli, patriosq; penates,
Ex quibus extorres pœna offensaq; Tonantis,
In tenebris vitam tetro & squalore trahabant.
Quos inter primam hi meruerunt laude coronam,
Non, qui conjugium dictis incessere amaris
Erubere parum, Taciani de grege porci,
Montanus ve furens, virtuti invicta potentis
Corâa gerens verbi, pro quo sua seminat errans

Illyricæ

de Cœlibatu Sacerdotum.

5

Illyrica nigriora picis deliria fumo:
Cypricola vel qui, Veneris malè percitus æstro,
Elapsus patria, quùm supra nefanda fugarent,
Urbe Papho, immanes tibi centum ubi thure Sabao
Cypri calent ara, fertisq; recentibus halant,
Ad pulcrum Latii consedit Tybridis amnem,
MARTE Clere potens, non armis Martis ONustos
Atridas, sed quos Paridas vel Sardanapalos
Ardor habet Veneris, matris qui turpia amorum
Mancipia, errorum, furtorum & laude superbi,
Atq; citis rapti pedibus, funesta pererrant
Solis inaccessi radiis loca, flammea nigri
Regna, tenebrarum tormentorumq; magistri:
Sed qui iura tori, divini certa favoris
Signa vocant, tanto velantes nomine fraudes,
Insidiasq; suas, toto quas pectore amantes,
Exosi sanctum thalamum, gelidoq; cubili
Devoti, sancto præ iussu, fœtida adorant
Vota, suisq; jugum nec viribus ullius equum
Accipiunt cæci, gaudentq; cupidine cæca.
Devotosq; sacris, ut fallant fœdera lecti,
Abstineantve sacris, ferro, igni, Tybride cogunt.
Hi sunt, qui Christi messem populantur opimam,
Hi sunt, qui sacras prædantur honoribus aras,
Hi sunt, qui Christo tenebras, noctemq; profundam
Præcipitant verbo, tenebris miscentur & ipsis.
Hi sunt quos pietas multorum cæde cruentos
Ut semel extimuit, sunt alta silentia templis
Fæcta, nec ingeminata tulit pia concio laudum
Carmina, at obticuit numeros dedocta priores.
Scilicet haud fas est sacris operata corona
Concubitus voveat sanctos, foveatur & illis,

B

Sed

Historica narratio

Sed satius multo est, tristes ut Thaidos vias
Sentiat, ardendo vetitos patiatur & ignes,
Incestumq; cubile colat, frammamq; fovendo
Furtivam alternet Venerem, pascatur & illa.
Sancta decent sanctos, nec legum vincula sunt,
Quorum ex arbitrio panduntur fulgida caeli
Atria, quosq; pavet Stygis atra caverna profunda,
Libertas quos sola viros respexit, & omnes
Nexibus exolvit legum: Durissima lex est
Triste & servitium, quo nulli exire licebit,
Conjugii pactum, nec libera frena furori
Mittit, carceribus cogens quoscunq; jugatos.

Verum age summoto longarum errore viarum
Nunc fraudum expertes & simplice mente putemus
Jura Sacerdotum thalami, & quo jure negentur.
Principio at sanctam quis legem excusserit orbe
Viribus atq; dolis, scelere & quo immanis eidem
Intulerit fraudem Romana bellua Lerna,
Multis & infractus quo animo, quaq; arte magistra
Fortiter Antistes steterit pro legibus istis,
Expediam: quantum at vero digressus aberret
Cerberus ille triceps, quo nil immanius unquam
Sol Pater exoriens radiis afflavit in orbe,
Inde canam. Tu Christe Dei sanctissima proles,
Christe Sacerdotum, castorum & praeses amorum,
Dexter ades, mentem inspirans & carmina dictans.
Non nos ficta juvant Cyrrhei numina vatis,
Nec male sana Deas quas credidit esse vetustas,
Thespiades sacri celebres Heliconis alumna,
Corda agitans vivo motu tu Delius ille es,
Ad defersandum rapiens pia pectora verum,
Ipse Pater vatum, vates doctissimus ipse.

Ante

Ante Dei in terras, per quem luit omnia mundi
Crimina & errores, adventum mitis, ut oris
Lustratis hominum, solio demissus eburneo,
Demta prius pomo nobis repararet avita
Sceptra, tori cunctis paruerunt pacta ministris,
Quos vigiles & custodes vigil ignis habebat,
Munera quive sacris altaribus ampla ferebant,
Aut soliti casis onerare altare juvencis,
Aut agni jugulo sacros immergere cultros,
Fœderis aut pignus, rufam maclare juvencam,
Aut, sacros aliis, adytus lustrare quotannis,
Tempore non illo horrebant connubia Divi.
Inde sed ut lapsis ferme melioribus annis,
Vox preciosa Dei cæco obtenebrescere mundo
Cœpit, & humana, tantum, ratione petita,
Non de fonte sacro, cœpit consistere fallax
Relligio, & mensura fuit fandi atq; nefandi
Cæca acies, fallax acies, nimiumq; retusa
Humani sensus acies, cerebrumq; profanum:
Tum verò pudor atq; decus vilescere passim
Cœpit, & heu magnis tandem sordescere mundi
Præsulibus, mitis cælo capita alta ferentes.
Quos penes arbitrium est, ac vis inimica suorum
Tollere majorum, conformia legibus istis,
(Quæ patuere Dei pandente volumine nobis,
Quasq; salutifero lustrati fovimus amne,
Et quas cuiq; dedit natura immobilis ordo.)
Jura Dei verbo deducta, sacerrima jura,
Atq; suos contrà crepitus & somnia vana
Figere, & immensis infundere viribus orbi
Fucos, de quibus haud est ut sub iudice certos.

Nec tamen infitior, varios mentita colores,

Historica narratio

Autores reperisse suos, rigidosq; patronos,
Conjugii verita, in mundum spectanda patentem
Missa prius, plaususq; suos habuisse placendo,
Romulidis quàm præsulibus vi gesta per orbem
Res, & fulminibus tremuere cacumina portæ
Collina, atq; animos stravit pavor inde resultans.
Esseos neq; enim haud memini, Sectamq; furentem
Nicolei, qui dum nimium popularibus auris
Fertur, inexpletus levium venator honorum,
Conjugio Dominam sibi quam sociaverat, ipsas
Rejicit exosus tædas, vitamq; professus
Expertem Veneris, blandiq; Cupidinis astus.
Huic conjunx forma pulcerrima, Deïopeja
Inferior nihil, aut Helena, aut Junone, vel ipsa
Cypride erat, forma ut nulli pietate secunda,
Culta, modesta, sacri perquam studiosa pudoris,
Cujus ad internos, spectes in cætera, sensus,
Exemplar vivæ fidei conversus habebis.
Hujus at ille fidem fallens, pactosq; Hymeneos,
Non tulit in mensa, nec lecti in parte morari,
Indignè dignam exturbans meliore marito.
Namq; alios magno inflatos turgescere fastu,
Tollere magna supercilia, & sibi poscere honores
Humanos supra, simulati furta pudoris
Occultare bonos & fuco & fraude magistra,
Viderat, & vulgo larvata ea mira videri.
Hæc igitur secum: (quanta est vesania multis
Quàm multi aucupii pereunt popularis amore!)
En ego, cui Christi cecidit custodia legum,
Quem Gæza justis studium præfecit & equi
Quantus? & Esseos solos nunc vulgus adoret,
Nec sese vlla meis pedibus prosternat & unum

Obfer-

Observet gens, meq; suo sub pectore gestet?
 Quippe vetor, qua sola meis conatibus obstat,
 Coniuge, quam nullo fasces dignantur honore.
 Abjicienda ea mollities, sic itur ad astra.
 Et ceu gurgulio metuens, pluvialibus hadis
 Nequa sibi aggestum farris populetur acervum,
 Faemellam exturbat, positisque cubilibus arcet:
 Ille sibi, furius nimium correptus iniquis,
 Auspicio junctam stabili, propriamq; dicatam,
 Singultu exanimem, & tendentem ad sidera palmas
 Nequicquam, ac fessos lacrymis ad summa levantem
 Astra oculos, agere & defecta voce gementem,
 Impius immani fremitu, vocisque fragore,
 Et quae crebra sonant misera sua tempora circum
 Verberibus misere concisam summovet aede.
 At quia conjugio incautus se subtrahit, ante
 Sollicito secum tacite quam pectore verset,
 Quantum oneret, moli non sufficientia, membra,
 Exploretq; suas imposta ad pondera vires,
 Quidq; humeri valeant, aut quid nam ferre recusent,
 Sit vis quanta animi, sit quanta ferocia carnis:
 Serius agnoscens veteris vestigia flammae,
 Et quantum Veneris pascant incendia pectus;
 Cypridis illicite se mancipat visibus aptis,
 Et quascunq; rapit, quaecunq; armenta secutus.
 Sic, cui turpia erant socialis foedera dextra,
 Incesti modo concubitus solantur eundem,
 Conjugis & thalami nolentem ad iura reverti.
 Difficile usq; adeo est carnis cohibere furores,
 Atq; recursantem naturam expellere votis.
 Paulatim illa suas rapuere incendia vires,
 Parva metu primo, facilem sed deinde secuta

Historica narratio

Turba viam, sceleri vires dedit, extulit, auxit.
Nam velut in tuguri culmen cum forte favilla
Incidit, illa vdo luctans sub fomite crassum
Ore vomit fumum, dum major viribus exit,
Vulcano superante, negans ad septa redire,
Nerea contemnens, ventorum turbine leta,
Invida vicinis, & quae fors cunq; propinquant:
Sic ô sic passim serpens contagio falsi
Dogmatis, immensas vires acquirit agendo,
Et passim se fœda virum diffundit in ora,
Si modò narrantis fraudem quoq; vita sequatur.
At quibus arrisit nimium blandita veneno
Corripit, & miro vitiatos fascinat astu,
Ne qua sua in verum possint desigere sensa.

Hunc, commune nefas communis fraudis Erinnyas,
Nicoleon scena digressum, & plura parantem,
Fabula de Tecla, scenis, decus inde futuris.
Excipit, & sese miscet sitientibus astu
Vipereis armata comis, succoq; veneni
Aspidis. Hunc at hirundineo de more bibentes,
Bella parare toro, Bellonæ verberare torto
Accincti. Verum manifesta in luce videndi
Tum patuere doli, veteris documenta Colubri.
Ille suo quoniam Getico de littore Ponti,
Qui scripsit mundo fatiq; arcana retexit,
Quæ sunt, quæ fuerunt, quæ mox ventura trahentur,
Signavitq; sua ad vivum Babylonida forma,
Quæ cornu petat, & Phialis presentia libet
Funera, & emittat magna vi Erinnyas Orci,
Non tulit ille dolos procedere longius, ista
Lethatosq; videns lugubri peste, secutos
Hæc Labyrinthi divortia cæca furoris:

Quæ

Quæ vobis proceres, inquit, tam dira Cupido
 Regnandi, quinam incessit præcordia fastus?
 Aut quæ vos fragilis cepit fiducia carnis
 Tanta? Deo tantas invito trudere moles
 Audetis, pugnando Deo non viribus equis?
 Quis genus humanum, stimulos quis nesciat agri
 Pectoris, & qui tanta fovent incendia pastus?
 Non opis hoc nostræ, non hoc sine numine Divûm
 Quod struitis, confit, pauci hoc donantur honore.
 Quidq; obtusa adeo gestatis pectora cæci?
 Quidq; oculos hebetat mentis, mentemq; retundit,
 Nesciat vi tacitos nunc vestigare recessus,
 Insidiasq; graves, monstri & portenta nefandi?
 Aut quæ Tharside rapuere obliviam vocem?
 Non ea vis illi est, non tanta superbia Paulo,
 Non Evangelium quondam hos didicistis in usus.
 Certa Dei vox est, quam sæcula nulla movebunt,
 Quam tulit ille Deo missus Tharseius heros.
 Textitur illa dolis sed fabula, nomina Pauli
 Quæ sibi præscribit, titulum mentita, fidemq;
 Dixerat, Auguriiq; habitus non futilis autor,
 Ardescens odio errorum, veri q; labore,
 Protrahit in medium mentitam frivola linguam,
 Castigatq; virum fraudum molimina fassum,
 Quæq; tulit multos damnatur fabula plausus.
 Sic imbuta dolis tandem rabida ora quierunt,
 Omnibus ex æquo mandato conjugis usu,
 Igneus interius quorum sese ossibus ardor
 Miscet, agens venas, tadarum & avara pererrans
 Corda suis stimulis, & virus habente calore.
 Aethera quondam Christi vescentibus aura
 Discipulis, sanctis hæc aspera inhorruit olim

Tempestas

Historica narratio

Tempestas thalamis, nondum patientibus illis,
Quos penes arbitrium, sacrorum & summa potestas.
Nec tum legis erat sed laudis, caelibis astus,
Qui variis actus, (faciem variante rotatam
Fertq; refertq; vices, certi quae nescia, Divam.)
Casibus, Italia vix tandem finibus haesit,
Et laus Lex facta est, non indignantibus illis
Quis variata placent incesti gaudia lecti.

At verò, historiae vestigia summa secutus,
Quae fortuna toro fuerit, quaeq; alea fati,
Extincti postquam cruda jam morte jacerent,
Qui Christo in duros socii placuere labores,
Ordine nunc pandam, faueas tu dexter Apollo
Christe pater vatum, thalamiq; antistes honori.

Est regio ad Boream gelido contermina Ponto.
Ad Caurum Thracum despectat de super arces,
Inde Phrygum regnum tepidum se tollit ad Austrum.
At Germanopolis Galatarum surgit ad Eurum,
Bebryciam, perhibent, gentem dixisse priorem,
Nomine jam posito veteri Bithynia fertur:
Huc se longa virum, quos Relligionis agebat
Cura sagax vera, rebus poscentibus offert,
Longa virorum acies, rerum spectabilis usu
Multiplici, veneranda acies, multisq; professa
Exiliis, flagrisq; suum, quo deperit, ignem,
Infixum memori & viventem in pectore Christum.
Hos inter, positus de Relligione (sepulto
Extinctoq; probe funesto incendio Arii)
Articulus, vita de caelibe questio, Patres,
Exoritur: sanctum ne colant, qui operantur ad aras,
Neclaris & latices Christi, aeternaq; salutis
Gaudia magna sonant, & sancta oracula, codex

Qua

Quæ modo cunq; tegit sacer atq; arcana recludunt,
Conjugium, an potius votis damnentur, & usum
Conjugis exosi, vitam sine compare ducant.
Hic motus animorum acres, varièq; ruentes,
Parte volutatis animis in utraq; vicissim,
Cernere erat: jam conjugium, jam vota probantes
Pro se quisq; suam certant defendere mentem.
Sed victrix tandem placuit sententia multis,
Sacra ministerium commendans vota professis.
Vnus at è medio, de quo non gaudeat, unquam
Nec gavisa fuit, vel quovis fœmina pacto,
Vnus ab Idalio qui se servaverat igne,
Quo se jactat ager Pharius, quo Memphis alumno,
Hos contra ingreditur solus Paphnutius omnes:
O soli infanda memores dilecta ruina
Turma viri, per quæ divortia ceca vagantes,
Quò ruitis? quæ vestra animos sententia turbat?
Discant, quæso, odium, quibus est crudele cubilis
Comparis, & lecti, præ votis, fœdera sordent,
Discant, quàm thalamus versetur cardine honoro.
Quis neget esse, Deus quæ fœdera sanxit, honora?
Quis neget esse Deo gratos quos extudit usus?
Carnis opus non sunt hæc connubialia festa:
Altius at surgens cælo se tollit, & ipsi
Sanctus Hymen Triadi præclaros asserit ortus
Ipse sui, prima deductus origine mundi.
Nec tantum, donec paterentur in arbore poma
Primevi sine contactu pendere parentes,
Sanctio sacra fuit, quæ nunc post vulnera pomi
Sordeat: antiquum retinet virtutis honorem,
Quamvis polluta biberet contagia carnis.
Et quid degeneres nos tramite veetat ab isto?

C

Semper

Historica narratio

Semper honoratus, sacratus semper habetur
Omnibus hic genialis Hymen: discrimine agantur
Non ullo, Corydon vel quavis lege sacerdos,
Quos non tardat hyems, aut tarda senectâ moratur.
Quis medicas adhibere manus ad vulnera sanus
Abnuat? atq; maris pressare incendia fluctu,
Ante suas penitus quàm in cœlum effundat habenas
Ignis, & ingentes fumos evolvat in auras?
At non ista Deæ cunctis incendia parcunt.
Nec puto, virginitas quantis simulata redundet
Vel vitis, vel quanta trahat discrimina secum,
Et quàm votores se in dura pericula mittant,
Est opus ut memorem: Perquirite pectoris ima,
Excutite internos flagrantis pectoris astus,
Qui nisi conjugii resident medicamine victi,
Circum corda fremunt, donec velut agmine facti,
Quâ data porta ruunt, secum moderamina mentis
Raptantes, velut excussis volat equore aperto
Currus equum loris, celerem & prævertitur Eurum.
Tollere naturæ nescit stipulatio flammæ.
At quæ leta seges scelerum, quod dedecus Orbis
Christiadum tali nascetur origine, cum jam
Quos vocat ad vitæ studium, non laudis inane,
Virtutisq; decus, sanctæq; professio vitæ,
Juratam exosi vitam, condentur in atris
Fornicibus, vel gaudebunt Ganymedis in vlnis.
Dii, meliora precor, dii talem avertite pestem.
Sic ait ille regens & flectens pectora dictis,
Vnius in thalami exitium conversa jugalis.
Qui postquam sancto finem dedit ore loquendi,
Obstupuere omnes, & quæ decreta fremebant
Firmandi studio, rapidis dant irrita venis.

O vene

O venerande senex, Veneris cui gaudia blanda
 Fœmina nulla tulit, qui Laidi flectere nulla,
 Quo tu dante animi tantum tibi sumis & oris,
 Multorum ut solus legum præscripta refutes?
 Et quem nullus amor coquit ut connubia cures?
 Atq; utinam tunc, cum pro cœlibe bella novabant,
 Cum tibi, sancte senex, rupisset fila senectæ
 Mortis avara manus, miseris manus invida seclis,
 Mente revolvissent memori, secumq; putassent,
 Olim quæ dederas reliquis servanda ministris,
 Signarasq; viam: quam non tamen ipse tenebas,
 Afflatus meliori aura, ac imbutus, ab alto
 Aethere qui spirat, majori munere flatus,
 Quàm pro sorte hominum cõmuni, haud indigus usus
 Conjugii: tua sed præconia sancta sequendo
 Servassent, sponsis qui classica dira canebant:
 Sed tamen & memores quosdam non abstulit error
 Primitus, innumeros quamvis non aqua gerentes
 Corda toro, cæca mersos caligine noctis
 Egerit à vero vesania, tramite, mentis.

Bis duo lustra ierant, hæc cum responsa dedisset,
 Quem non vlla dies memori dehinc eximet ævo,
 Corrector Nicæa tuus, tua gloria Nile:
 Ecce novum mollius opus, rex tristis averni,
 Collectæ, Phariæ post fata inimica columna
 Tadarum, inspirat Synodo in Gangrensibus arvis,
 Ut, cui sorte gravis cecidisset cura laborum
 Sacrorum, nulla socerum sibi poscat in ora,
 Ambitiosa adiens pede festa Hymeneia lecti.
 Nam vitium & virtus quanto discrimine, quanto
 Rex Stygis ac Christus, candorq; & nigror aguntur:
 Tanto etiam virgo gelidum complexa cubile,

Historica narratio

Atq; torum haud veritus mos conscendisse jugalem.
Sic quidam: at quibus his melior sententia, sede
Missus ab aethera quorum se cordibus addit,
Lustratisq; animum, stimulos in pectore veri
Vertit, agens vivo vivus praecordia motu
Spiritus, ista, illi, quo digna ea, fulminis ictu,
Quae Christi caetum moderantibus ultima poena est,
Damnant, & legi dicunt anathema refixa,
Et Canonas canone elidunt meliore vicissim
Asserto sponsis equo cum virgine honore.

At Latios penetrare sinus, sedesq; Papales,
Atria sacrificum, tripotentis regna tiarae
Pontificum, atq; Alpes gressu superare nivosas,
Expediat, Petro & cultam quae gesta per arcem,
Quasq; tegunt animo Romani, monstra, Tyranni
Insidias, & quam sacris crudele pararint
Excidium thalamis, juvet omnia ferre sub auras.
Sed quam faeda mihi obicitur Camerina movenda,
Acria praefocans spiramina naris odora,
Atq; viris bilem gravibus motura molestam,
Quem faecunda sui late jaculatur, odore!
At vos Pontifices, quos Circe verberare tactos,
Atq; libidinibus, furiva fraude, repletos
In saxa, inq; fera & petulantia monstra refinxit,
Delusitq; animos, hominis sub imagine, Sponsae
Quos Ate adversus tadas armavit honestas;
Este mihi faciles, animisq; favete benignis,
Et, si vera feram, vobis si digna recludam,
Premia digna date, & crescentem ornate Poetam,
Vester honos agitur, vestri est ea gloria regni.

Syricius Latias cum res Romanus haberet,
Subiectoq; sibi mundo ditio, superba

Jura

Jura daret, legesq; unus cum conderet, illo
 Ire cuculligeris Domino Saturnia secla
 Cœperunt monachis, & ferrea tempora sponsis,
 Quos Deus, atq; ipso multo sapientior ætas
 Syricio, sacris altaribus antè sacrarat,
 Atq; Dei dederat præconia rite, reterfis
 Sordibus, & pura sacri fornace liquata
 Codicis, ad populum studio haud cessante sonanda.
 Hos ille ardentem diris è faucibus Aetnam
 Evolvens, sero ore minax, anathemate tristi
 Terribilis, dictisq; procax & fulminis aura,
 Depulit à sacris, jussos habitare penates
 Privatos, rastrisq; manus ad pondera misit
 Ignaras tractare solum, vel ad Ismara, Bacchi
 Munere lata Dei, duro exercenda ligone,
 Conjugii atq; datae fidei per cuncta tenaces.
 Heu quibus ille tori lacerabat fœdera dictis,
 Exacuens odio in licitos mortalia corda
 Concubitus, heu quas cedes, quæ fata tonabat.
 Quem jam Sisyphius subigit labor actus in orbem,
 Non socium cuiquam nostri tetigisse cubile
 Ordinis, inquit, erit fas, aut permissa potestas,
 Nobis quippe Deorum oneranda altaria donis,
 Et precibus superi puris in vota vocandi,
 Nostra iterata cadit Christus patri hostia dextra;
 Sed sua quem terrent scelerum commissa, jugalis
 Curaq; cui socii sub noctem multa recursat
 Concubitus, qua mente Deum quove ore vocabit?
 Quæ fuerit vitis pavido fiducia cordi?
 Aut qua mente Dei sacras venerabitur aras
 Accumulans donis, repetens tua vulnera Christe,
 Nocte tulit sua præterita cui gaudia conjunx?

Historica narratio

Non caro grata Deo, nec carnis vita probata est,
Quam quicumq; colit socii aversanda secutus
Nobis, o Hymenee, tui irritamina pacti,
Qui Diuum sacras aditum affectabit ad aras
Pinguia supplicibus superans altaria donis,
Quive salutabit sancti sancta atria templi
Sacra Deo faciens, caeli haud dignatus honore,
Cui non, quam fides certam tantum, annuit arcem
Ille hominum, indigetumq; Pater, cui militat aether?
Janua nulla patet, Paridem vel Sardanapalum
Aetherias mittat recto qua tramite ad oras.
Exulet a templis profugus, simul exulet aethra,
Cocytii metuens stagna alta, Strygisq; paludem
Ille Paris, nimium cui vincla jugalia cura,
Prætextu infandos thalami solatus amores.
Quo torus & fornix, at quo discrimine distant?
Verum o crudelis, qua te tam dura tulerunt
Secula, qui tales talem genuere parentes?
Non hominem vox ipsa sonat, non sanguine cretus
Humano es, Deus ipse tibi neq; sanguinis autor,
Ipse Deus, qui jura tori sanxitq; fovetq;:
Sed Deus iste tibi genitor, tibi sanguinis autor,
In centum varians vatum quem pagina formas
Transmutat, niveæ amplexu solata juventa.
Nam quem sancta docent sanctorum oracula vatum,
Ille ratas jubet esse faces Hymeneia dona,
Castigatq; vagam Venerem, subigitq; barathro
Inferni, plectens & surdo verbere cadens.
In furias, thalamiq; ruens odia aspera, vecors
Syricius cum quo mavult contendere bello,
Mutua quam thalamo perhonoro corda foveri.
O cecae hominum mentes, o peccora caeca!

Heu

Heu quantis circum nigrescunt cuncta tenebris!
 Eheu noctis habet quantum vesania mentis!
 Fare age Syrici, veras age disserere causas,
 Quid sacer ille Hymen in te committere tantum
 Quivit, & infandum hunc sub corde movere dolorem,
 Ut, sua cui dederat magnum dicenda per orbem,
 Qui suffixa hominum delicta piavit in ara,
 Verba ministerii, canonas, legesq; resigas?
 Quid ve abolere juvat procerum consulta priorum,
 Quos mirata suos requierunt flumina cursus,
 Quos stupefacta suum posuerunt frigora Ponti
 Horrorem? emicuit per quos Paphlagonia tellus,
 Accepitq; suum, quem non deperdet, honorem,
 Dum vehet amnis aquas, dum flumina piscis amabit.
 Si qua Deus quicquam curat mortalia, si quis
 Res oculis hominum miseris Deus aspicit equis,
 Debita pro tantis, solvent tibi premia factis.
 Si qua fides, quæ restat adhuc mortalibus agris,
 Si pietas, tollent te lucida ad astra nepotes,
 Quam meritis te laude vehent, tibi carmina pangent.

Hinc septem magnis cum læta meatibus orbis
 Sacula Phœbea signasset lampade mundo,
 Signaq; ter decies rediens numerasset in orbem,
 Per duodena regens mundi Sol aureus astra,
 Præterea & decies ter cornua flexa, labori
 Fessa suo Lunc reparantis membra, coissent.
 Oceanus Latios Vergivus & ultima Rhæbe
 Tum primùm sensere dolos, quos ille cruentus
 Cercopum fœtus diris è faucibus halans
 Evomit, ut misero contagia noxia mundo
 Incumbant, pariterq; ruant cum plebe docentes:
 Tybris Hyperboreas tum primùm tristis arenas

Turba-

Historica narratio

Turbavit, fati crudelis nuncius ara.
Fortè sacri quidam Primatus sceptrum gerebat,
Nomine seu patrem, veteris qui oracula legis
Conclusit moriens, venturi nuncius agni,
Jamq̄ propinquantiem digito qui monstret, & agno
Apparet ingressum Solymorum ad mœnia, Magni
Cursoris: Serpum seu nomine fortè ferebat,
Auris cui Petri bifida cadit ic̄ta securi:
Heu quibus ille modis thalamos perturbat & aras
Rhæbe tuas, Latia bullarum portitor aula,
Indomitusq̄, furens convitia legibus addit:
Quod genus hoc hominum, quæ ve hunc tam barbara morem
Permittit regio, (sic fanda infanda vocabat)
Ut non Ausonio imperio parere parentes
Suscitet in turpis connubia foetida lecti
Ignis, & in Venerem stimulos accendat acutos?
Moribus absistat populi, & dediscat amorem
Conjugis, ad nostros quisquis contendit honores.
Vis ea ruricola, nulla qui lege tenetur,
Est data, sed nobis non sint ea ludicra cura.
Quippe per hæc, ferro cadenda, igniq̄, domanda,
Jam penitus toto versum fas exulat orbe,
Et despecta jacet, nullis non obvia sannis,
Religio, & miserè splendorem luget ademtum.
Nil mihi cum lustris, nil cuiquam muneris hujus.
Sic lustrum & thalamum nullo discrimine habebat,
Egregiam però thalami laudemq̄, decusq̄,
Concinis, Autolice ac Epicuri de grege porce.
Egregiam quin & laudem, & quos poscis honores
Scilicet inde refers, convitia, scommata, risus.
Inunc, connubio dictisq̄, illude superbis,
I, sacrarum acuens tadarum in fœdera morsus.

Nigra,

de Cœlibatu Sacerdotum.

13

Nigra, libidinibus quam fœdam lustra receperant,
Gens epulata nimis, puero gens sacra Dionæs
Teq; tuosq; colat, quos qui pius horreat, ausus.
Verum age rumpe moras, pelagoq; invec̃ta patenti,
In numerum oſores thalami refer inclyta Clio,
Perge age perge alacris, quid te impia monstra morantur?
Se, penitus toto divisus ab orbe Britannus,
Immemorem Ausonia multos servarat ad annos
Legis, & indultis Divûm se indulserat vlrò.
Hunc regere imperio & sub leges mittere iniquas
Petriſequis labor est: quare sub tecta galero,
Pontificis Magni accitu, sacra tempora circum
Puniceo vinctus coit omnis, & atria complet.
Conveniunt quibus aut odium crudele Britanni,
Aut metus acer erat, stupidis diademate Magni,
Informis partus Noctis, cui lumen ademtum
Mentis, quem matris tenebræ malè noctis inumbrant
Conſedère toris Patres seseq; locarunt
Cardinei Sponda, solio subnixus eburneò
Ipse Abavus media cœli testudine sedit,
Septus vtrinq; armis, solio & sic infit ab alto:
O columen regni, mea magna potentia, vires
Imperiiq; decus, vita mihi carior ipsa,
Sancta cohors, mea puniceis evincta galeris
Gloria, num qua sit nobis fortuna videtis?
Imperium mihi sorte datum est, & summa potestas,
Nec tantùm Italiae fines custode tueri,
Sed nova moliri pro Relligionis honore
Addita cura fuit, regniq; extendere fines.
Quò facere id possim, gemino mihi fornice murus,
Sedis Apostolica, & nostri munimen honoris,
Surgit, ut imperium qui animis non accipit æquis,

D

Vltus

Historica narratio

Vltus ego hunc pœnas inimico à sanguine sumam,
Prosequar & largis patienter frena ferentem
Indultis, quibus expugnet magni atria cœli.
Gens inimica mihi, nostri non audit habenas
Imperii, gens Marte ferox & nobilis arte,
Dives opum, dives nummis, & mercis opima:
Hanc premere imperio, atq; hanc Petro iure subactam
Asserere est animus, regniq; in parte locare.
At vos ô Proceres regni, regniq; columna,
Este pares animis quæso, regnumq; fovere
Este pares studio, & rebus succurrite nostris:
Consulte in medium, qua victam inflectere mentem
Possimus venia, qua spe, quo munere, quove
Attonitam terrore, ferox si munere vinci
Abnuat, & Petro nolit parere vocanti
Aspera, præclaris ducenti pectora donis.
Multa alternanti mecum, taciteq; putanti,
In partes raptò varias, sententia tandem
Visa prior: vestro quisquam de flore legendus,
Pectoris augusti, linguæ nec inutilis usu,
Mercurius, celeres qui nostra ea iussa per auras
Deferat, & nostri regni pro parte labore,
Consiliis bonus & verbis: in utrumq; paratus
Vel verbo, victus vel rem decernere ferro.
Dixerat, at lato cuncti simul ore fremebant
Romulide, tentare volentes æquora talem.
At consulta, hominum missus quis portet ad aures
Improbis eloquio, nec agendis frigidus armis
Orator? Venere ante alios impurior omnes
Despicitur medio è numero, quem Crema galero
Ornarat, multoq; opulentum fecerat auro,
Improbis eximii Baptista nominis heres,

Quem

Quem sua luxuries, Cereriq; assueta libido,
 Ardor inextinctus Veneris, situs improba falsi,
 Auri sacra fames, trucis & truculentia mentis
 Eripient letho, donatum munere vita
 Perpetuae, & feste sacrabunt nomina luci.
 Tractus is in medium è medio, summiq; probatus
 Praesulis arbitrio, Autolica non degener artis,
 Amplis ire parat bullis instructus & astu.
 Vtq; rotis summas levibus perlabitur undas
 Neptunus, sua loca regens fugit ocyor Euro
 Alite, statq; pecus fundo mutum omne sub imo,
 Agnoscitq; gradus Regis, carrusq; volucres,
 Ille regit dictis fluctus & temperat aquor:
 Haud aliter volat ille unda, ventisq; secundis
 Auspicio Aeolidum, cupidisq; allabitur oris.
 Qua sibi tum placita felix tellure receptus,
 Quae mandata ferat, missus quid venerit Anglis,
 Expedi, & latus summa confidit in vrbe,
 Conciliumq; vocans, peravaro fœdera morsu
 Impetit attractus liciti, sociumq; cubile
 Horrendum increpitans, quae tela Typhoëa portet,
 In tadas vibranda sacras, & vasta datura
 Tempa, quibus sociæ placuissent jura marita,
 Custodita viris: At quae responsa? Ministros
 Hec nos Romulidæ fas jussa capeffere non est.
 Non hæc divina præscribit pagina legis,
 Non antiquorum referunt vestigia patrum
 Indubitata fidem, nec mens sibi conscia, tantis
 His unquam legum discet parere lupatis
 Salva; animis legum tardis hæc jura ferantur,
 Quos adversa Venus nequicquam spectat, & odit.
 Sic illi: at secum huc illuc Babylonius heros

Historica narratio

Fluctuat, & magnos irarum colligit aestus
Consilii adventusq; sui, legisq; repulsæ.
Ac velut elapsum pugna pudor urit, at ipse
Ardescit fugiens, reficitq; in prælia vires
Amisissas, rediensq; irarum incurSAT in hostem
Impete, non aliter premit altum corde dolorem
Spe dubius, falsusq; animi Crementis, & ardet,
Quas struat his cæptis, extundere providus artes,
Insidiasq; & luçtantes sub pectore flammæ
Irarum haud potis est pressas retinere, sed ille
Quà via facta ruunt, venti velut agmine facto,
Certatumq; iterum referunt in prælia victum,
Quem multò fuerat satius, fastidia prima
Passum, quàm dubiæ se iterum committere pugna
Incertum penitus lauri, sortisq; futura.
Improbis exactor quia dum nimis urget agendo
Hesperia magna mandata, & fulmine multos
Territat, atq; minis: sensa in contraria vulgus
Scinditur, atq; vigil jaçtata discere vitam
Cura subit, quæ dum exacuit cupidissima morum
Pectora, comprehensus furto letatur inani
Lampfacides lustro, socii securus amoris.
Accipe nunc Roma insidias, & crimine ab uno
Disce dolos omnes, & quæ tibi fata parentur
Hesperia votis, terrore, anathemate, diris,
Et ne crede dolis Latiis, later anguis in herba
Frigidus, & dulci miscens aconita propinat
Ambrosia, potuq; Deum, facilesq; veneno
Fallit, & in barathrum per præceptis mittit averni.

Verùm ego quid tandem turbata per omnia Roma
Circumpectus eam regna, hæc ingrata revolvens
Nequicquam? gelidas quid enim procurrere ad Arctos,

Sauro-

Sauromatas ve feros pelago iuuet inde remenso?
 Quid memorare omnes, error quas viderit, vrbes,
 Regnaq̄, quasq̄ vago, pro plausu, errore repulsas
 Pertulerit, vel quæ, monumentis condita fidis
 Opprobria? est eadem sors. Est ea namq̄ voluntas
 Omnibus atq̄ idem est animus, quos Phœbus Eoo
 Spectat ab Oceano primum post sidera cursu
 Euectus volucris, vel quos cum mergitur undis
 Hesperis: & quos metuentes æquore tingi
 Perpetua aspiciunt populos verigine lapsæ
 Magna minorq̄, fera, notissima sidera nautis,
 Connubio servire pio, sociæq̄, maritæ
 Amplexus, quàm concubitus Veneremq̄, pacisci
 Incestam, & membris alere immedicabile vulnus.
 Ergo nec immensum nobis maris æquor arandum,
 Omnia non opus est: tentata remetiæ illis
 Aequora bulliferis, patria tellure moremur,
 Et faciles thalamis animos & lustra perosos
 Teutonicos lustremus, & has ut patria nostra
 Pontificum leges fuerit venerata trisulcas,
 Obsequiosa manus tendens, & munera, victa,
 Vestigemus. At ô quo te Germania versu
 Prosequar, & vectam qua laude ad lucida tollam
 Sidera, quæ fidei & dictis fidissima sola,
 Vltia subinde viros, Circeo verberare bruta
 In pecudum versos animalia, monstra, manebas.
 O dulcis patria, & quod dicere Saxona verè
 Terra, bonis felix animis, ô prodiga terra
 Heroum, qui sunt veri q̄, boni q̄, tenaces.
 Justiciæ ne prius mirer belline laborum,
 Coniugivæ prius mirer, pænæq̄, statuta
 Coniugio pro polluto, spolioq̄, pudoris,

Historica narratio

Qua fumo violans periit, violata favillâ.
O constans patria & veteris studiosa rigoris,
Versa nec in pejus primo certamine legum
Caciade, ut tonitru perterrebare tremendo.

Post mille exhaustos terrâq; mariq; labores
Pontifici, penitus totam conversus in iram,
Pinifera ad Boream Italis quam dividit arvis
Alpis, vis fremitus, crudelis & impius hospes
Finibus erumpens Italis Babylonidos haeres,
Irarum ardescens flammis, convertit in oram,
Cedere vel pacto thalami, vel cedere templo,
Et modò damnato votis delubra patere,
Horridus increpitans, bellumq; minantia fundit
Fulmina crebra tuis, ô Teutona mater, alumnis,
Quæ tibi fida, tuis altaribus ampla ferebat
(Carmina, latitiamq; Dei sacra vota, precesq;)
Munera, venales animos, venalia jura
Detestata tribus, sacris exercita curis,
Execrata vagam Venerem, complexa maritas.
Sed quæ fata, illum sed qui, tot casibus actum,
Errorem insequitur, sortis pro numine, plausus?
Urbs est Vindelico ante alias pulcerrima in agro
Nominis augusti, rerum & splendore bonarum
Augustum ut superet nomen super aethera notum,
Impleat & magni mensuram nominis, artis
Nil intentatum, nullo infectumve reliquit
Tempore, facta bonorum & laude superba virorum,
Fortiter adversos infractum pectus in hostes
Ferre parum pigrum, sua qui coluere per artes
Pectora, futilibus penitus liberrima curis,
Perpetuo rebus tantum defixa gerendis,
Vel certare pares, vel respondere parati.

Argu-

Arguta argutis responsa revellere dictis
Edocti: fato sese huc poscente ferebat
Callidus ille doli fraudum fabricator & autor,
Magna ferens magni Ausonia consilia Tonantis
Armiger ille Jovis, tripotentis fulminis ales,
Lampsacides, bullam, qua frigida morte resignet
Pectora, quaq; animis inducat marmora vivis,
(Munere namq; Dei ni sit concessa potestas
Tanta Papæ agminibus, votum quo nomine vendant?)
Præfigens dextra, magnam & spem fronte serenans,
Ante suo lituos, collataq; signa, sonosq;
Innectens capiti, victoris premia, laurum,
Impia congeminat sacra convitia tædæ,
Edicens votum, verbis ferroq; minatus
Ni faciant & decreta hæc mala Bestiæ adorent.

Quem contra impatiens factus, animiq; superbi,
Verba parat surgens Huldricus & increpat uliro,
Concussumq; suis, quem debet, reddit honorem
Conjugii, socios sibi quos delegerat ipse
In partes, regniq; Dei socia agmina, magno
Pascendumq; quibus dederat pro fœnore regni
Christe tui, roseo conspersum sanguine cœtum.
Sic ergo ingreditur, placido & sic pectore fatur:
Verba Quiritum audita mihi, tonitruq; tremendum
Auribus insonuit: Sed quis furor, impia sed quæ
Vana Lycæonidæ tanto discordia motu
Incessit? Furia quæ agitant fas vertere fundo?
Sacra legebantur veteris qui ad munia pacti,
Omnibus ex æquo sociæ data copia sponsæ
Semper erat: vel quò haud dubiis prædiscere signis
Auxilium, adventumq; Dei, & magnum instar amoris,
Ac venia, qua prosequitur quos fidere Christo

Certum

Historica narratio

Certum est, evaleant: vel quo medicamine morbum,
Qui reliquum à lapsu vitia vitæ pectoris ignem,
Pectoris elicium latebris, ceu carcere frenent.
Nec quoquam cassum voluit, quam fixerat olim,
Tempore legitimi legem in connubia lecti,
Versa nec in melius divinitus ista leguntur
Orsa, Dei quin & proles, lux splendor & aura,
Missus ut orator cæli secreta resignet
Omnibus, & nulli lustrata, evulget ad ora,
Christus, multa movens fido sub pectore, multa
In melius referens terra delapsa ruina,
Fida suis cum dicta daret: Quis frigidus istos
Abnuat ardentis æstus? nihil ista moratus
In studium sobolis prona flagrantia carnis
Illectamina ait? quotus est qui pectore fido
Audiat imperium tantum, tam jussa superba,
Ni quem cælesti Deus ipse afflaverit aura?
Maximus ipse etiam Tharsei ruris alumnus,
Cujus ab ætherio caluerunt pectora motu
Verius, & multo fidei conspectius in se
Doctriueq; habuit signum, non laudis egenum,
Quam quod, posthabitis reliquis, magis omnibus unum
Roma colit monstrum, Doctoribus: ille docentem,
Qui delectus agit divina sorte per aras
Rite ministerium sacras, verbumq; sonandum
In populum magno ore ferens, fausto omine differt
Intrepidus, thalamo non dedignatur honoro.
Quin vult in sobolem curam traducat, & ipsam
Quam risu agnoscit propriam, non pellice natam
Impura, vigili forme fingatq; docendi
Officio, & domui impendat, quod debet, agenda
Omne sue studium, lustris infensissimus osor.

Et

Et sanctos veterum canonas quis nesciat? ipsos
 Assuetosq; toro? quorum vestigia quisquam
 Oderit, aut diris devoverit ignibus Orci
 Sævus in hos sanctos manes, sanctissima Patrum
 Pectora, quos certum est vitam affectasse beatam,
 Et tenuisse viam, rectâ quæ ducit ad astra?
 Ah Presul ne tanta animi feritate ferare.
 An nescis quàm sit statio hac malè fida pudicis?
 Et, quæ animus meminisse horret, luctuq; refugit,
 Infandam scelerum lernam, chaos omne malorum
 Ignoras? nec te polluta cubilia quicquam
 Casta movent? spoliū nec virginitatis abhorres?
 Nulla reformidas scelerum contagia, abundè,
 Instar quæ fluvii, hoc magno se gurgite tollunt?
 Quid Ganymedeis fœdis amplexibus vsquam
 Fœdius, aut Io Jovis, insanoq; furore
 Pasiphaës? neq; enim hac densa sub nocte premuntur,
 Quin sub luce vigent clara, nec testis eget res.
 Infantum nil te, cæco quos fornice natos,
 Ipsi se proprio fœdantes sanguine, furtim
 Quàm miserè insontes mactant, conduntq; latebris,
 Pœnitet? ô verè stuprorum turpis amator!
 Quid tibi Gregorii gemitus, lacrymasq; querelasq;
 Hæc super effusas casu, cum mille minorum
 In claustris furtim caesorum, forte sagena
 Traxisset capita infantum, (proh dedecus ævi!)
 Commemorem? in melius tua quæ potes orsa reflectas,
 Romanaq; feras eadem hæc mea dicta tiare,
 Vincat & ille suos animos, tam sæva retractans
 Sensa animi, servetq; Deo, foreatq; maritos,
 Vsque adeo qui turbat agris, arasq; aditusq;
 Depopulans, sacrae castis custodibus arcis,

Historica narratio

Romulides, ne tantam animis ne assuescite fraudem.
Si nihil humanum genus, armaq; nostra putatis,
Postquam fraude doloq; immani templa tenetis,
Inferius vobis si, quicquid in orbe, putatis
Gentis Christiade, magnum quæ sparsa per orbem est:
At sperate Deum memorem fandi atq; nefandi.

Dixit. Caciada sed non vox excidit ore
Vlla, nec hinc unquam est ausus sua credere luci
Somnia, sed periristis abit, sedesq; revisit
Ipse suas, minitatus abit ferrumq; facesq;
Ergo se gelido solvit Germania luctu,
Ausu, minis spretis, thalami componere fœdus,
Jura tori inter se & sancti, quàm longa, fovere,
Dedere certa neci captis adversa parantes.
Nam quid Brunonem vita spoliavit, & armis
Exuit? ardebat lethali absumere ferro,
Impatiens consortis homo, sociiq; pudoris,
Addictos sacris connubia sacra petentes,
Atq; ita parva quies, multos sperata per annos,
Lata volans patriam dulci complectitur aura.
Et quanquam passim studia in contraria scindi
Turba Sacerdotum deliris maxima nugis
Pontificum, nuptas prorsum aspernantibus illis,
His pro conjugii pugnantibus ordine sacro
Strenuè: apud seros mansit tamen ille nepotes,
Plutonis multum sua sibila colla tumente
Progenie, mansit summorum hic ordo supremus
Concubitus: Donec Titio quem nomine signat
Raptus ab inferni flammis, genitricis ab alvo
Asper, acerò a fremens, seroq; immanior urso,
Et diadema sibi rapuit, clavesq; superbas
Sedis Apostaricæ, furiosæ insignia sedis,

Cum

Cùm pravorum aliquot, Sedis spes magna ruina
 Unde refulgebat, violenta morte veneni,
 Crudeli miserè cruciatos morte necasset.
 Hunc indignantem, jaculari è naribus ignem,
 Terrasq; tractusq; maris, cælumq; profundum
 Qui voret, ac rapida depascat singula flamma,
 Et terrene animos ceca caligine falsos,
 Cernere erat: quæ & fessi operum, fatisq; repulsi
 Transierant proavi, quæ opera imperfecta jacebant,
 Ille suis aptans manibus, rutilantia magno
 Tollere molitur conatu ad sidera, linquens
 Nominis aternam famam, quæ deinde fatigat
~~Qui miserè atatis, labor unus in orbe fatiget.~~
 Heroum exercent quos facta illustria, Vates.
 Ceu quondam obscuri veritus ne nominis urna
 Contegeret titulum, fame pro morte laborans,
 Intendens animum sacris Herostratus, adem
 Cynthia diva tuam flammis abolevit, ut isto
 Pulvere conspicuus tristem pararet avernum,
 Nominis & totum dehinc differretur in orbem,
 Forte sui gelido vivax à funere, fama
 Tum primùm Ausonio quæ vis inimica tyranno,
 Quantaq; & haud, priscis quæ pax Saturnia, seclis,
 Fortiter atq; piè Ottonis regnata galero
 Perpetua vivo fama, Constantia sensit.
 Nam cùm dura nimis, primaq; minantia mortem
 Fronte, parum obsequio dignatur fulmina legum
 Tarpejis vibrata jugis Constantius heros,
 Vera nimis prelata volens, hymeneja fovere
 Pacta magis, quàm Pontificum ad mandata cruenta,
 Aut vastare toros, aut cæde replere penates
 Criminis insontes, anathemate triste feritur,

Historica narratio

Obsequio & nullis habitus dehinc dignus habenis.
 Sed postquam jam absumta salus nec legibus ullus
 Est locus infandis, scribendam sanguine leges
 Ere forte putant fore sicca sanguine fauces
 Pontificis, tentanda tamen prius omnia pace.
 Ergo suum sub conspectum, Babylonia pellex,
 Fulgida ad occasum Phœbi quos lumina servant,
 Es quos argentes fortuna removit ad Arctos,
 Ire jubet, sacri qui sint cunq; ordinis, intra
 Sedis Apostolica liventia tecta; repente
 Quos ubi collectos medio agmine circumspexit
 Turpibus invigilans, & honesti oblitus amoris
 Gregorius, veteri amisso sic nomine dictus,
 Turpia quod vigili vestiget lumine (primo
 Namq; sub exortu, quos infula prestat, honorum,
 Cum cathedram scandit diademate clarus & auro
 Curio, nil homines, nil cœli numina curans,
 Quisq; datum quondam tincto cœlestibus undis,
 Promissorum ingens monumentum & pignus apertum
 Sanctorum, nomen ponens, ea jura resolvit
 Pacta Deo, in facinus deliraq; dogmata jurans)
 Intra tecta fremit, magnoq; repulsa, furore,
 Mandata imperii, secum indignatur, & illos
 Quæ maneant, qui detrectent ea, fata, quid autem,
 Qui se submittant sceptris, quæ dona parentur,
 Et quæ morigeris porro sit gratia, narrat.
 Quo fremitu conversi animi, requievit & omnis
 Impetus illorum, quibus est custodia verbi
 Synceri commissa vigil, quibus addita sorte est
 Et morum censura gravis; Lacedæmone quondam
 Qualia erant Ephoris. Sed non devicta furore
 Causa placet turba, quæ tum despecta, minori.

Lubrica

Lubrica quæ secum quàm sit fortuna, fidesq̄,
 Servandiq̄ decus castum quàm frigida virtus
 Natura, quam non leges non ulla refrenant
 Vota superba licet, verùm imperiosa vagatur
 Quò res cunq̄ vocat, vel quò cæco impete fertur,
 Ni divina vagam in gyrum medicina reducat;
 Ardescentem animam turbata per omnia versans,
 Constitit, & tandem fido sic pectore fatur:
 Explorare tuus labor est sanctissime Præsul
 Quæ nos cunq̄ juvent, statui & decernere nostro
 Quæ decori esse putes, nos iussa capessere fas est
 Quæ non religio vetat, ægras aspera vires
 Aut non excedunt. Nam quid diadema pedumq̄
 Imperii decora ampla tui gestanda tulisset,
 Ni sit & imperii & rerum permissa potestas
 Summa tibi, quò summittant tibi sceptrâ manusq̄
 Debita servitii tibi jura fidemq̄, professi,
 Quicunq̄, occiduo Phæbo, Septemq̄, trioni
 Subjecti gelido prostantur frigore Cauri.
 At quæ nunc Præsul sanctissime jura dedisti,
 Quæ neglecta frenis, quæq̄, hæctenus irrita frendis,
 Non opis est nostræ quavis ratione pacisci.
 Nam quæ adeo lex ulla hominum tam Marte feroce
 Bella movet superis, naturæ jura revellens,
 Ac indulta abolens divina, per omnia pugnax,
 In medium quàm lata modò, atq̄, adeo usq̄, cupita?
 Haudq̄, ego crediderim quod te sententia, veri
 Securum, penitusq̄, erroris turbine versum
 Sollicitet, quò turba ruit stimulata profano
 Spirituum impulsu Stygiorum, turba profana
 Effera barbarie, tristi quam vivere fraude
 Convectando juvat nugas, & spargere voces

Historica narratio

In vulgum ambiguas, tenebrarum & fallere nocte.
Quippe per hanc thalamo excidium, clademq; malignam
Venturam, manifesta docent oracula vatam.
Haudq; ego crediderim, tete vlla quod arguet etas
Degenerem. & Christi haud memorem, qui muneris hujus
Non quosvis, sed quos tantum diviniior aura
Celitus afflavit, flammamq; excussit amoris,
Avertitq; animis prorsus socia ora maritæ,
Vel quos dura gelu finxit natura spadonas,
Asseruit fore participes. Quid Apostolus autem?
Arbitrii non esse sui, nec juris, eodẽm
Servitio quenquam premere, ac damnare nefandis
Votorum laqueis, passim manifesta reliquit
Contestata suum summum monimenta favorem
Erga conjugium. Quin sacrum ascendere lectum,
Quam torreri astu, ceco quam carpiet igne,
Qui male dissimulatus agit, vivitq; tegendo
Immedicabilibus depascens corpora flammis,
Consultum magis esse putat, quin precipit illud.
Cuius & innixus quondam Memphiticus heros,
Concilium dum Cesar agit Nicaea per arva,
Quis furor acer erat thalami confundere pacta,
Confudit fera corda, bonis facilisq; maritus,
Ipsa tamen nunquam socium tetigisse cubile
Consuetus, quum nulla Dea testamina blanda
Senserit, aut norit Veneris succumbere ludo.
Infirmi mensuram humeri neq; viribus aquant
Legis Apostatica, dum in carne hac degitur avum.
Ergo ministerium ad sanctum, preconia verbi
Si qua sonare velis, nec densa nocte recondi,
Agmina caelituum, niveo quæ ardore coruscant,
In faciem conversa hominum, sub tecta jubebis

Agglo-

Agglomerent sese, cupida illa facessere iussa.
 Illis certa quies à flamma, & pectus amore
 Concubitus vacuum, nec iis mens anxia curis.
 Exerit at sese, ac subsultans flamma relucet,
 Lacteus & totis diffunditur ille recursans,
 Suscitatur & miram sociæ sub pectore curam,
 Osibus in nostris humor, quo nostra propago
 Conservata manet, longævosq; exit in annos.
 Ardet inextinctum virtus ea, nescia vinci
 Vllius imperio, certissima vulnera cordi
 Vel factura manet, vel sancto munere dotis
 Legitimoq; toro spondet satiata quietem.
 Hunc nisi tu sacrum depellere cordibus ignem,
 Legibus ut felix, felix sic mente novanda,
 Sancte Pater, qui cuncta tenes moderamine dextra,
 Evaleas, qui sancta Dei convellere tentes
 Jura tori, & sanctæ corrumpere fœdera tædæ?
 Nec quæ multiplici densantur turpia cursu
 Crimina, sub lustris toties repetita Cynædis
 Horrescis? tandem meliori assuescito vite,
 Ille sed ut restui, surdo non verberare fluctus
 Mota loco Oceani, nullos consentit ad ictus,
 Dorsum immane mari summo, Marpesia cautes:
 Aut Acheronta velut, vel ferrea fata sororum
 Parcarum, vis nulla precum movet, vlla remitti
 Supplicia, aut tristes extinguere fontibus ignes:
 Corda gerens adversa toro, non flectitur ille.
 Usque adeo prorsum fixum, immotumq; sedebat,
 Quæ cuivis concessa, vlli concessa, negare,
 Quos legere ad sanctum, vel lectos ritè volebat
 Ferre ministerium, socialia fœdera nupta.
 Solvitur infecta Synodus dehinc pace, sed illi,

Cui

Historica narratio

Cui tripotens vario praecingit tempora limbo
Et caeli terraq; potens Diadema Stygisq;
Exarsere ignes animo, calidusq; cucurrit
Ima per ossa furor, rabidè qui exaestuât intus,
Accendens Marti fera corda, sacroq; cruori
Fundendo. Sed quo, praeter sua fulmina, cunctis
Certius auxilium & rebus solamen in agris,
(Quo ceu Gorgoneo stupefacta vertice mentes,
Pontificis scelera horrentes, saxumq; tridentem,
Aequore diffugiunt toto, statione relicta,
Et veniam exquirunt prona, pacemq; precantur)
Terreat imbelles animos, arisq; revellat,
Exturbetq; animis Hymeneia jura, fidemq;
Ergo novum Alpinis iterum procudit ab oris
Fulmen & infandos iterum furibundus ad orsus
Fertur inexpletus rabie, sitiensq; cruoris.
Ut verò expedit saxus data fulmina Mogis,
Quae Brontes, Steropesq; insana & mente Pyracmon,
Cardinea fratres decorati tempora mitra,
Gloria Vulcani Latii, decus atq; corona,
Formarant opera, immanni vi & aspera fraude;
Tum verò gelido multi obstupere timore,
Incerti quid quisq; agitet, quam quisq; secet spem,
Non fremere adversum, non ausi rendere contra,
Sed tamen explorare juvat, juvat ire vel omnes
Per casus iterum potius, quam cedere fraudi.
Pulsa igitur medio postquam Sapientia cessit,
Et malefuada comes, vis ambitionis, ad ora
Producta, in medio clara sub luce refulgens
Constitit, haud doctis dictis armata, sed hastis:
Turba minor tandem, nil proficientia fundens
Verba, Sacerdotum ignescit compulsa furore,

Amplius

de Cœlibatu Sacerdotum.

21

Amplius & fraudum impatiens, ad praelia dextras
Instruit, & secum: Quid? nos desistere victos?
Hactenus & firmata fide, nunc irrita ventis
Pacta dare? in sancto, prorsum à radice revelli
Ista, Dei verbo fundata, sacerrima pacta?
Idq̄, audire sat est: non hic rationis egemus?
Nil quoq̄, Concilia aut veterum hic exempla moramur,
Nec pro lege Dei Romana preses in aula:
Nec nos Pontificum dehinc vlla lege tenemur,
Fas nobis quondam sedi data solvere jura.
Audiant hæc, manes ferat & mandata sub imos
Fulmiger ille Jovis, mentita sede superbi
Prolivori prolis Saturni, agræq̄, Megæra,
Noctis & obscura, Stygiæ qui infame paludis
Dedecus, hoc ævo perturbat jura, fidemq̄.
Quisq̄, manu telum rapiat, viq̄, impete & ira
Corpus in hoc tumidum fastu, nimiumq̄, galero
Insurgens, age conjiciat, tu dirige tela
In latus, inq̄, feri rabido tete ore petentis
Præsulis, ut ferro hoc tepefacto, uteroq̄, recusso,
In melius revocet, quæ jam consulta minatur,
Christe ô noster amor, thalamorum gloria Christe.
Jamq̄, propinquabant porta, qua proxima letho
Est via Romulidum, subito cum provolat unus
Ante illos mediastinus, qui cominus, isti
In medium quæ dicta darent, captarat, & intro
Nuncius armigeris ea tristia dicta reportat.
Vulnifica Heroum quæ vox ut venit ad aures
Ausonie, gelido subito obriguere tremore,
Incerti, quæ dicta parent, quo munere mentes
Incensas, quæve arte trahant, ducantq̄, furentes.
Nil verò auxilii raptus sibi Mogus in armis

F

Esse

Historica narratio

Esse videns, blandis mulcet flagrantia dictis
Corda furore pio, spondens pacemq, fidemq.

At tum tempus erat, victor quo rapta teneres
Ad se regna Petri, Christiq, vicarius excors,
Ille igitur tentata diu, sed saepe repulsa,
Imposuit tandem, intentans per vulnera mortem,
Ni faciant, fremitu fractis, juga tristia voti
Invitis quamvis, quibus est custodia verbi
Credita divini, sociumq, extorsit amorem.

Quosq, reluctantes melior fiducia iusti
Ceperat, infando procumbunt vulnere ferri.

Atq, ita complexus socii sepelivit amorem,
Concubitusq, vagos & nil rationis habentes
Substituit: mutata Venus quia gratior una est.

Sic o sic tandem magna vi victa, sacello
Sancta Venus fugiens, sedem sibi legit in agris,
Ac humiles habitare casas & figere agrestes
Condidicit, casus secum indignata nefandos.
At quae supplicia effugii, quae premia ponit?
Hec: quo pulsa solo est nullo discrimine aguntur
Legitimo thalamo, impuraq, à pellice nati.

Nunc quae sancta tori porro sub pectore flammis
Verterit Ausonidum lex, & quae jura fugarint,
Quae pietas, quae sancta fides, connubia sacris,
Restat ut expediam: Verum hac quia digna Camæna
Nobiliore, labant fracti & sub pondere nervi,
Illa canant alii, quorum sub pectore virtus
Vivit Apollineo semper rediviva madore,
Me sat erit tantum veteri cecinisse sodali.
Sit tamen ut prisca redeant in corpora vires,
Et nexus iterum veniant mihi verba sub aptos,
Forsan & hac numeros referat mea Musa subacres,

Morda-

de Cœlibatu Sacerdotum.

22

Mordaciq̄, nefas mordax virtute refellat.
Gnarus at errorum quod tu (felicibus ausis
Ominor eveniat) mavis traducere, cara
Turpibus expertem flammis cum conjuge, vitam,
Gaudia complexus lecti, quàm vivere raptò,
Est tibi cur merito divinum grater amorem.
Barbarus est, est portentum: quid? Erinnyis obortu
Editus est, & certa lues arisq̄, toroq̄,
Emicuit, pestemq̄, ferens cladesq̄, malignas,
Ultra qui cautè, quamvis non pectore casto,
(Casta vovens, incesta patrans, Paris improbus) urget
Horrida jura tonans, castam, sine compare, vitam,
Et blando Veneris victus non cedit amori.
Improba colluvies miserorum est vita malorum,
Nec superanda mali latè patet area fati,
Et quotus in casus placeat comes? una sed uxor
Fortiter auxilio subiens levat aspera fata
Reclā monens, & partiti socia usq̄, laboris.
Illa labascentes animos, mortiq̄, propinquos
Suscitat eloquio, & ceu lumina morte resignat,
Casta Deos in vota vocat, cumulatq̄, penates,
Heredemq̄, parit sobolem: ut tua dulcis Elissa
Eximia, spero, faciet te prole parentem.

Τῷ Θεῷ Δόξα.

[Faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page.]

65689

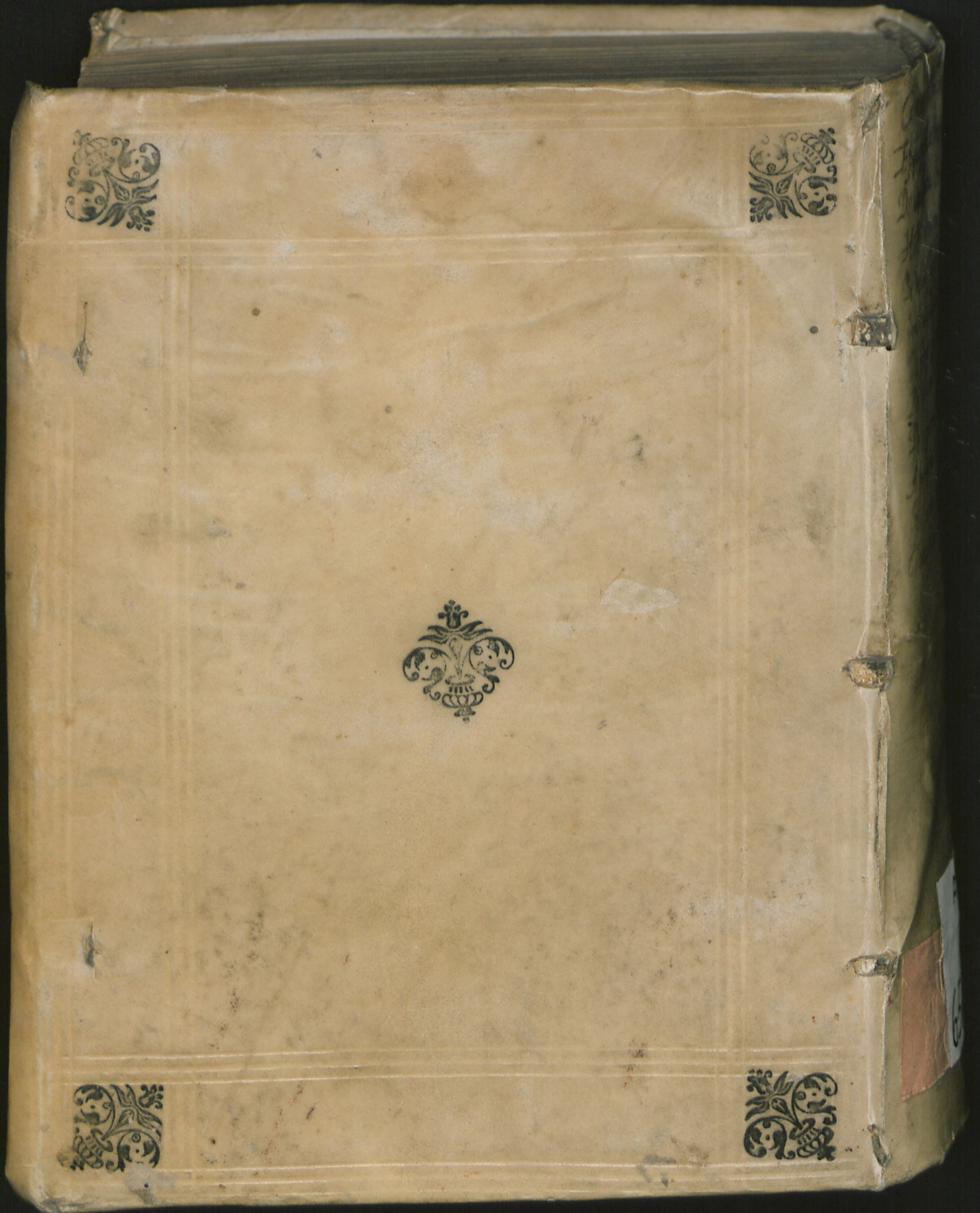
Ans: 65 689

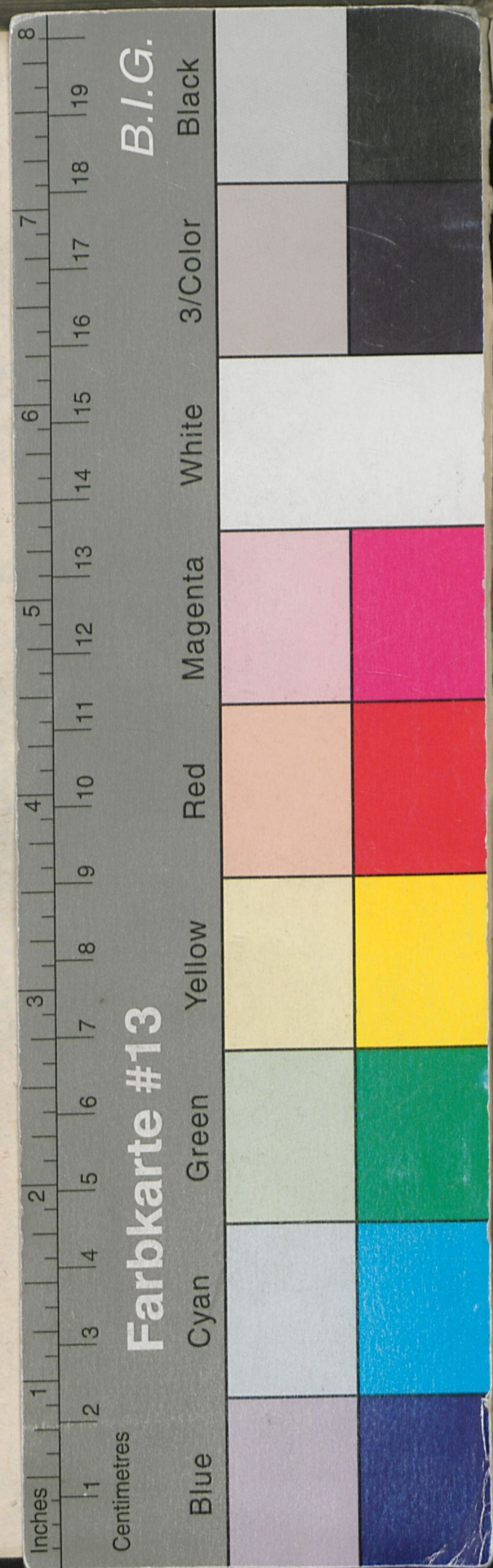
ULB Halle 3
000 689 173

Sb

HISTORICA DE SACERDOTVM
Cœlibatu narratio,

INDE AB APOSTOLORVM
TEMPORIBVS AD GREGO-
RIVM VSQVE SEPTIMVM HETRVS-
SCVM, ANTE PONTIFICATVM HELLEBRAN-
dum dictum, qui Salerni in exilio miserè vitam finivit, deducta: in
qua insidiosè Diaboli machinationes, quibus tentatus est cœlibatus, &
pium multorum precipuorum virorum cœlibatum impugnantium
studium, ac tyrannica crudelitas, qua tandem perlatus &
violenter introductus est, breviter recitantur,
carmine Heroico.

IN HONOREM NVPTIARVM
VIRI REVERENDI ET DOCTI, DO-
mini PETRI VINDRVVII, Conuentualis & Pas-
toris in Monasterio Riddageshausen,

¶
CASTISSIMÆ PVDICISSIMÆQVE
virginis ELISSAE HELMBOLDIAE,
primùm Sponsorum, texta

à
M. Henrico Boëtio Steinbacchio,
II, II Xbr.

HELMSTADII
Excudebat Iacobus Lucius,
Anno 1580.